

Aanpak droogte bij land- en tuinbouw in Rodeland

9 juni 2021

Koen Fauconnier: koen.fauconnier@oost-vlaanderen.be

Droogtebestrijding in Rodeland

Link met de **doelstellingen van Rodelandproject**:

- Ruimte voor water creëren
- Tegengaan verdroging en beperken overstromingsrisico's
- Werken aan een landschap dat weerbaar is tov klimaatverandering
- Kansen om samen te werken met de onderzoeksinstellingen rond droogte

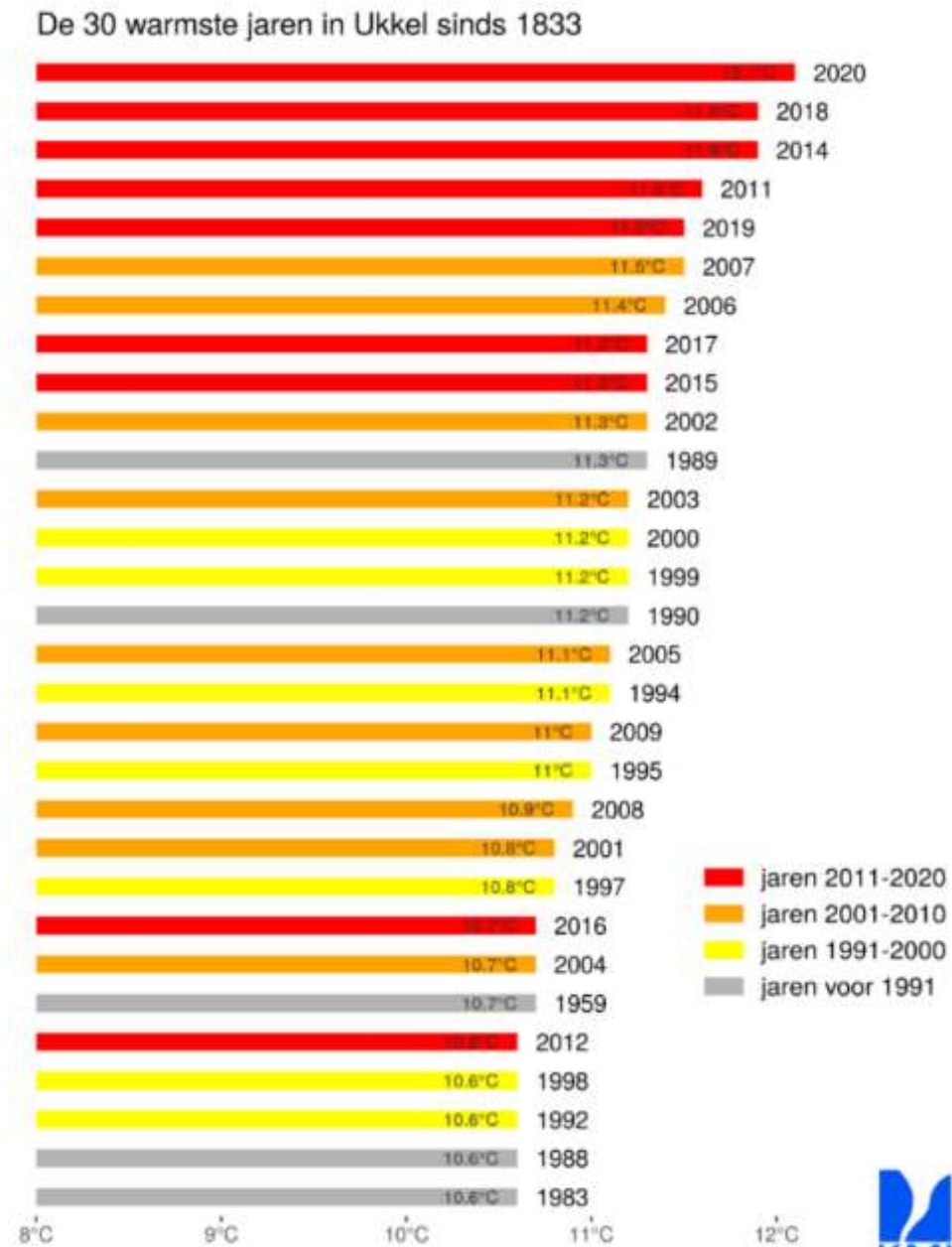
Overstroming Gondebeek, 4 febr 2021

Uitgedroogde poel Merelbeke, aug 2020

Klimaatverandering en -impact

- Het klimaat verandert doordat de **temperatuur** op aarde stijgt
- Oorzaak: **meer broeikasgassen** zoals CO₂, CH₄ en N₂O in de lucht
- In onze streken: **winters zachter & natter; zomers warmer & droger**
- Extreme weersomstandigheden: **hevige regenval, hittegolven en droogte**

Klimaatverandering en -impact

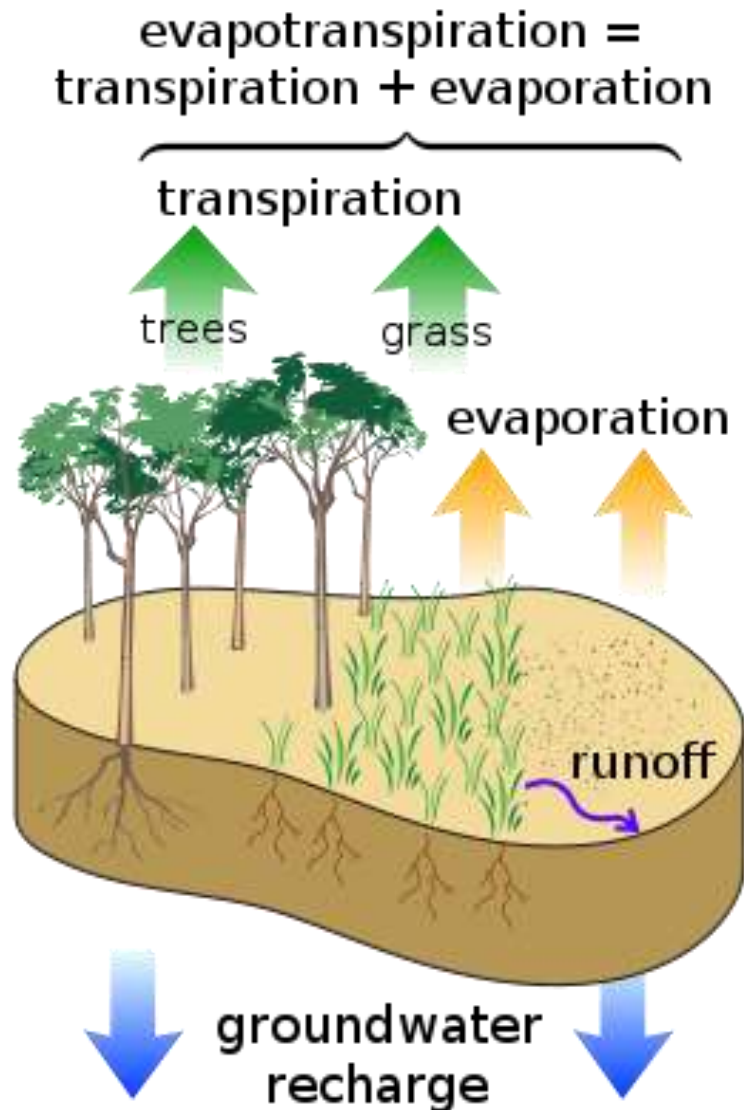
#klimaatgezond

Landbouw ondervindt direct negatieve gevolgen van klimaatverandering:

- Droogte (vee en gewassen)
- Hitte (vee en gewassen)
- Hevige regenval/
overstromingen
 - Erosie
 - Bewerkbaarheid
 - Mislukte oogst
- ...

Droogteproblematiek = blijver

- Hogere gemiddelde temperatuur + meer wind = meer evapotranspiratie = sneller dalende grondwatertafel
- Fellere regenbuien = meer afspoeling = minder aanvulling grondwater

Aanpak van droogte: een én én én verhaal

Waterverbruik verminderen:

- Droogtetolerante rassen en teelten
- Efficiënter omgaan met water
- Teelten herlocaliseren

Kwetsbaarheid bodem verminderen:

- C-gehalte verhogen
- Bodembewerkingstechniek
- Nieuwe teeltsystemen

Wateraanbod verhogen:

- Infiltratie op percelen
- WADI's
- Peilgestuurde drainage
- Stuwttjes
- Opslagbekkens voor irrigatie

Aanpak van droogte een én én én verhaal

- Preventie
 - Infiltreren en vasthouden ifv waterbeschikbaarheid
 - WADI's -> infiltreren van regenwater van de hoeve **(30% VLIF)**
 - doorlatendheid van de bodem verbeteren **(code goede praktijk)**
 - Ploegzool doorbreken en bodem grof houden
 - Na oogst bodem optrekken
 - Groenbemesters zaaien/bodem bedekt houden
 - Oogstresten slechts oppervlakkig inwerken
 - peilgestuurde drainage
 - stuwtjes in de grachten **(100% niet productieve investeringssteun VLIF)**
 - ...

Aanpak van droogte een én én én verhaal

- Preventie
 - Kwetsbaarheid verminderen -> **code goede praktijk (30% VLIF voor ecoploeg, directe inzaaimachines en andere machines voor niet kerend boeren)**
 - Bodemkwaliteit: humusopbouw-C-gehalte!!!!
 - Bodembewerking beperken om uitdroging te voorkomen
 - Mulchen waar mogelijk
 - Mengteelten gebruiken
 - (agroforestry met bomen met penwortels voor schaduw en benutten van dieper grondwater en C-opbouw)
 - Doordachte vruchtwisseling en gebruik van groenbemesters

Aanpak van droogte een én én én verhaal

- Preventie
 - watervraag doen dalen door :
 - droogteresistente/-tolerante teelten introduceren **(in onderzoek bij oa ILVO en HOGent)**
 - gekende droogteresistente teelten meer te gebruiken (gras-klover, voerderbieten, luzerne, ...) **(zie oa LCV Hooibeeckhoeve en ILVO)**
 - duurzaam/efficiënt omgaan met water: waterscan (Waterportaal), irrigatietechnieken, intern hergebruik **(gratis via KRATOS + zie Waterportaal)**

Aanpak van droogte een én én én verhaal

- Waterbeschikbaarheid
 - Opslag en gebruik van regenwater (bvb als drinkwater voor koeien, sproeien, kuisen, koelen, noodirrigatie, luchtwassers, ...) **(30% VLIF)**
 - Wateropslagbekkens voor irrigatie (individueel of gezamenlijk) uit oppervlaktewater in natte periodes **(30% VLIF)**
 - Hergebruik effluent van voedingsfabrieken of rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) **(subsidies VMM)**
 - Hergebruik run-off of gescheiden rioleringen **(subsidies VMM)**
- ...

Droogte in het Rodeland – voorbeelden van mogelijke acties

- Informeren rond het ‘koesteren’ van je bodem
- Informeren rond gewaskeuze
- Koppeling tussen onderzoek en praktijk (voordeel aanwezigheid onderzoeksinstellingen in Rodeland)

Droogte in het Rodeland – voorbeelden van mogelijke acties

- Regelbare stuwtjes op de perceelsgrachten
 - Verhinderen uitspoelen van water uit perceel
 - Hemelwater kan langer **infiltreren** in de bodem
 - Winter: **grondwater** wordt aangevuld
 - Zomer: zomeronweder wordt beter benut

Droogte in het Rodeland – voorbeelden van mogelijke acties

- Regelbare stuwtjes op de perceelsgrachten
 - Landbouwer beslist zelf:
 1. Wat **hoogte** van de schotbalken is
 2. **Wanneer** de schotbalken worden geplaatst / weggenomen
- **100% VLIF niet-productieve investeringssteun**, zelf prefinancieren

Droogte in het Rodeland – voorbeelden van mogelijke acties

- Peilgestuurde drainage
 - Niet continu draineren, enkel water afvoeren wanneer nodig voor bewerkbaarheid of gewasgroei
 - Drainagebuizen → verzamelbuis → verzamelput met regelbuis
 - Meer water beschikbaar voor de gewassen → minder beregenen in het droge seizoen
 - Nog geen VLIF-steun, aanzienlijke kostprijs: +/- 1000 euro/ha (omvormen bestaand drainagesyst) of +/- 2000 à 2300 euro/ha (nieuw) (*Bron: Boerennatuur VI*)
 - Vooral voor waterintensieve teelten interessant (bijv aardappelen en uien)

Droogte in het Rodeland – voorbeelden van mogelijke acties

- Peilgestuurde drainage
 - **Project OP-PEIL** = *Opportunities voor peilgestuurde drainage in Vlaanderen*
 - Gratis begeleiding van ontwerp tot beheer voor landbouwers die aan de slag willen met peilgestuurde drainage
 - Contact:
 - Tom Coussement: tcoussement@bdb.be of +32 16 31 09 22 (Belgische Bodemkundige Dienst)
 - Sarah Garré: sarah.garre@ilvo.vlaanderen.be (ILVO)

Droogte – bestaande mogelijkheden voor advies

- Advies
 - **KRATOS** (Vlaanderen, Dep L&V): gratis advies op maat, Module 7 Water
<https://lv.vlaanderen.be/nl/subsidies/bedrijfssubsidies/kratos>
 - **Waterportaal** (Provincie Oost-Vl): advies over watermanagement op land- en tuinbouwbedrijven
<https://www.waterportaal.be/>

RODE landschaps
project

LAND

Vragen
&
poll